



(א) [ומספיק פ"א] (ב) ג'  
רש"י תלך אל [וכי]  
במקום (ג) עירינין י'  
ר"ה ד"ה (ד) סוד משה  
(ה) מקואות פ"ד מ"ה ע"ש  
(ו) מנינה כל: מקואות פ"ו  
מ"ו (ז) ולעיל ב'  
(ח) נפיש' מי המעיין  
השקט.

תורה אור השלם

1. דרביה דרבי נעם וכל  
נתיבותיה שלום:  
מש"ל ג' ד'

מוסף רש"י

שליקט אתרוג. פירוש  
אלו אתרוג ור"ה ד"ה כל  
האילן קרוי אתרוג  
ועודכן ד"ה ונהג בו ב'  
עשורין. מעשר שני כשה  
שניה ומעשר שני כשה  
שלישית. שהיה שנה  
נכנסת לשלישית ודרב' שם.  
שנה ונאלה ושלשית נכנסת  
הוא. שנה שניה לשלישית  
מעשר ראשון ושני  
ושלשית מעשר ראשון  
ומעשר שני ודרב' שם.  
אחד כדברי ר"ש.  
לדמרי נחמד שכתב רש  
השנה לאלול וכבר נכנסת  
שלישית (שם) שאלתי  
נחמדה שנה וכבר נכנסת  
שלישית משפחה ודרב'  
שם. ואחד כדברי ר"ה.  
האחרים לא נחמדה שנה  
עד חמשה עשר בי ושי'  
לדמרי עד חמשה עשר בי  
לא היו רש"י השנה יעדיין  
שניה היו (ועודכן שם).  
עירוב מקואות. מקוה  
חסר נזק מקוה שלם  
יחלוצו ביניהן המעשרין  
והנהיגו בא"י בשפופרת  
הנזק. אם יש נזקו  
כשפופרת הנזק. מקוה  
שניתן צפי הנזק של עיר  
שם. כשהי אצבעות  
חזרות למקומן. שאלם  
יכול לגלגל תוך חללי ב'  
אצבעות לכל ד' היו עירוב  
שם.

שיהו חולצות ולא מתייבמות לא הספיקן  
לגמור את הדבר עד שנטרפה השעה א"ל  
רשב"ג מה נעשה להם לצרות הראשונות  
מעתה אי אמרת בשלמא עשו היינו  
דקאמר מה נעשה אלא אי אמרת לא עשו  
מאי מה נעשה אמר רב נחמן בר יצחק לא  
נצרכה אלא לצרה עצמה ומה נעשה הכי  
קאמר הנך צרות דב"ה לב"ש היכי נעביד  
להו ליחלצו מימאסי אנבריייהו ובי תימא  
לימאסי ידרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה  
שלום ת"ש ר"דא"ר מרפון יתאבני מתי תבא  
צרת הבת לידי ואשאנה אימא ואשיאנה והא  
תאבני קאמר לאפוקי מדרכי יוחנן בן נורי  
ת"ש מעשה בביתו של רבן גמליאל שהיתה  
נשואה לאבא אחיו ומת בלא בנים ויבם  
רבן גמליאל את צרתה ותסברא רבן גמליאל  
מתלמודי ב"ש הוא אלא שאני בתו של רבן  
גמליאל דאילונית הואי הא מדקתני סיפא  
אחרים אומרים בתו של רבן גמליאל אילונית  
היתה מכלל דתנא קמא סבר לאו אילונית  
היתה הכיר בה ולא הכיר בה איכא  
בנייהו ואיבעית אימא כנס ולבסוף גירש  
איכא בנייהו איבעית אימא יש תנאי  
בביאה איכא בנייהו מתיב רב משרשיא  
ימעשה בר' עקיבא שליטת אתרוג באחד  
בשבט ונהג בו ב' עשורין אחד כדברי  
ב"ש ואחד כדברי ב"ה ש"מ עשו ר' עקיבא  
גמריה אסתפק ליה ולא ידע אי ב"ה באחד  
בשבט אמור או ב"ש בשבט אמור מתיב  
מר זוטרא ימעשה וילדה כלתו של שמאי  
הזקן ופיתח את המעויה וסיבך על גבי  
מטה בשביל קטן ש"מ עשו התם הרואה  
אומר לאפויש אור קעביד מתיב מר זוטרא  
ימעשה בשוקת יהוא שהיתה בירושלים  
והיתה נקובה למקוה וכל מהירות שהיו  
בירושלים נעשים על גבה ושלחו בית שמאי  
והרחיבוהו שבית שמאי אומרים עד שתפחת  
ברובה ותנן "עירוב מקואות בשפופרת  
הנזק בעובייה ובחללה כשתי אצבעות  
חזרות למקומן שמע מינה עשו התם  
הרואה

דשכן היא עממה מתחללת וי"ל דלר' יהושע אילטרך היא תועבה ואין  
בניה תועבין דלא תימא בניה תועבין משום דכתיב בה תומאה כעריות  
ואפי' לרצון דרבי יוסי בן כיפר דמוקמי לה (ולעיל ד' יא): אסוטה  
הא אמרן דאין מקרא יולא מידי פשוטו ואפילו למ"ד כין דלישתקרי  
איתקרי מ"מ אילטרך היא תועבה  
דלא תימא אחריו גרושמו נמי קאי  
ועוד דאילטרך ליה היא למעוטי דלא  
תדרוש מלשון תועבה שניה תועבין  
וקלם קשה דקאמר' לקמן דעכו מר'  
יהושע בני לרות דב"ה לב"ש מהו  
למאי נפקא מינה למיפשט ולד מחזיר  
גרושמו והכי איכא למיפשט מינה  
למלא ולד מחזיר גרושמו יש לפסול  
מטעם תומאה דכתיב בה או משום  
תועבה ואי נמי בני יבמה לשון  
פסולים יש להכשיר בני מחזיר גרושמו  
היה תועבה ואין בניה תועבין איכא  
למימר דלמא למידק דביבמה לשון  
בניה תועבין וי"ל דליניה לא מסקי  
אדעתיהו הנך דרשות ולא צנו אלא  
אי אמרין ק"ו גבי יבמה לשון  
או לא: ונהג בו שני עשורין.  
בירושלמי מפרש דהפריש מעשר  
שני ופדלו ותלן המעשר לעניים  
והעוהו אכל בירושלים:  
גמריה אסתפק ליה. הוה מלי  
למימר וליטעמין הכי  
עביד כחומרי דמר וכחומרי דמר  
והכתיב (קהל ג') הכסיל בתוך הולך  
דהי פריך עלה עלה צ"ק דעירובין  
(דף ג' וצ"ק דר"ה (דף ד' י):  
וסיבך ע"י גבי מטה ש"מ עשו.  
מכאן משמע דמ"ד לא  
עשו אפי' היכא דב"ש לחומרא היו  
עושים כב"ה לקולא:  
עירוב מקואות בשפופרת הנזק  
ב'. וא"ת והא תנן במס'  
טהרות (פ"ה מ"ט) ומימי לה צרם  
פ"ב דגיטין (דף טו. וסו) הנזק  
והקטפרס ומשקה טופס אין חיבור  
לא לטומאה ולא לטהרה אלא טופס  
להטפית חיבור ואמר ר"ת דנקב  
צעין כשפופרת הנזק אכל בנים  
הצאים תוך הנקב סגי בטופס  
להטפית ואין נראה לר"י דתנן במס'  
מקואות צ"י שז' (מ"ט) כותל שצין ב'  
מקואות שנקב לשתי מנטרף לערב  
אין מנטרף עד שיהא בתקום אחד  
כשפופרת הנזק רבי יהודה אומר  
חליף הדברים נפלו זה לתוך זה על  
רום קליפת השום על רוחצו כשפופרת  
הנזק משמע דלמעלה כשאין  
דבר מפסיק לר"ך שיהא קף על

רומו קליפת השום ונרוחצו שפופרת ולא סגי בטופס להטפית ובנקובה  
זו לו ומפסיק הכותל משמע דלר"ך מים כשפופרת ועוד דלא אין  
בנים הצאים דרך הנקב אלא טופס להטפית אין כאן נקב רוחצו  
מים כשפופרת שאין הנקב מרוצע אלא עגול דקאמרין כשתי  
אצבעות חזרות למקומן אלא ודאי נקב מלא צעין וכשאין למעלה  
סגי בקליפת השום כרוחצו שפופרת ונראה לר"י דהיה דנקב  
וקטפרס לא לענין חיבור מקואות איירי אלא לענין השקה דלא  
רומי דלמקוה ובהדיא מייבא לענין השקה במס' פירק שמיני וצריש פירק שני דגיטין (דף טו. וסו) מסיק עלה דלמא לענין  
מקואות ורבי יהודה הוא מכלל דעד השתא לא היו מוקי לה לענין מקואות מוקי לה דוקא כר' יהודה אכל  
לרצון לא היו חיבור בטופס להטפית ולר' יהודה נמי טופס להטפית לא היו חיבור אלא משום גוד אחית כהיה דלא היו רגלי נוגעות  
במים דאיירי בה רבי יהודה אכל היכא דלא שייך גוד אחית כמו בקרקע שזה לא היו טופס להטפית חיבור אלא צעין מים נפס  
קליפת השום וכן משמע דנפלו זה לתוך זה על רום קליפת השום אפי' כדבי יהודה דהוה שם ברישא ומה שקשה על זה בכל שאר  
הדבור פרשו פירק שני דגיטין ואין להאריך כאן:

נ"א מ"י פ"ח מהל'  
מקואות הלכה א'  
סמך עשין רמח ט"ז ע"י י"ד  
ס"י דא ספיק' מ' וספיק' נ"י  
תוספות ישנים  
ה"ש ר' ערסון אומר  
תלמידי מתי תבא לרת הבת  
לידי ואשאנה אלא עשו  
ב"ש כדריהם. ומשי'  
ואשאנה לאחרים כ"ה.  
יהא תלמידי קאמר (ומ"ה)  
ואין זה הדוש לפנות כב"ה  
דשפוט דהלכה כב"ה בכל  
מקום. ולא נראה דלמאי  
פריך הלא אשמעין מדוע  
לחיות דלא כב"ש עברי ר'  
טריפון מתלמידי ב"ש הוא.  
לך נראה דגרסין אפסא  
מ"ס תלמידי מתי תבא לרת  
הבת לידי ואשאנה אלא  
לא עשו וכו' ומשי' אומא  
ואשאנה כב"ש. והא תלמידי  
קאמר ואין זה הדוש לפנות  
כמו דנו ומשי' לאפוקי  
מדר' יוחנן וכו' ונהג בו  
שני עשורין וא"ת והא  
למריני המרסם כשפופרת  
משפוחית מקלקלס משי'  
שמשער הוא עגול והכל  
נמי איכא עגול כדריהם. וי"ל  
דמפרש על תנאי יאומר  
אם זה מעשר עני אפי' הוא  
לעניים ואם זה מעשר שני  
הרי הן מוגלגל על מעות  
הכל והמעשר יקנה מן חרי'  
לירושלם וכן יעשה משני  
העשורין (א):  
(א) איני מנין דנעשה כסדר  
הוא נזק מעשר סגי וי"מ  
במס' כאן כספ' הירושל' ואילו  
ד"הם נפל כנאן וי"ל וכן  
יעשה בכל שני עשורין ועדיין  
צ"ע.  
תוס' חד מקמאי  
תנן התם במסכת מקואות  
פ"ד השוקת ששכלע אין  
ממלאין בה ואין מקדשין  
בה ואין מוין הימנה ואינה  
צריכה צמיד פתול ואינה  
פוסלת את המקוה היתה  
כלי וחברתה בסדי ממלאין  
בה ומקדשין בה ומזין  
הימנה וצריכה צמיד פתול  
ופוסלת את המקוה נקובה  
מלמטה את מן הצד אם  
אינה יכולה לקבל המים  
כל שהוא כשרה כמה היא  
בנקב כשפופרת (והנזק).  
תני אר"י כן בתיבא מעשה  
בשוקת יהוא שהיתה  
בירושל' כחבתי משה וז'  
מפני שהיה בקצת פירושי  
ר"ש ז"ל על אל נכון:

א א מ"י פ"ה מ"ה  
טומאת זכרין הל' ז:

תוספות ישנים

(א) וא"ת כי קאמר לקמן  
גבי ענין כוונתו וענין  
אלמנה וכו'. למאן גר עמו?  
שאל על בת ישראל וכו'.  
שאיסורין שיהיה בל וכו' וכו'.  
פוטרה לר' יוחנן דאמר  
התם בחו כשרה לכהונה.  
וי"ל להשגיג דאמר התם  
(דבר עמוני אין) פוסל שאל  
בניסוחו משום דכל שאלה  
טעם בחו אחרת נשאל  
אלמנה ויחא דלכה למומר  
הכא גר עמוני ויחא דלכה  
למומר לא גר עמוני שאל  
פוסל שאלה בכהונה וכן  
לכה למומר מלך ראשון  
ויכח דשאל מלך ראשון  
לכה רק שאלה וא"ת מאי  
האי דקאמר הכא למשפט  
ולד מחזיר גרושתו הלא אין  
מחזיר גרושתו כדלד מחזיר  
גרושתו גלי קרא הלא  
תועבה ואין בניה תועבין  
אלא וד יבמה דלא כחיי  
כה מיעוטא אימא מק"י  
דחיי פגום. וי"ל דלא אימא  
דלד מחזיר גרושתו כשר  
משום דגלי קרא עמיה גס  
גבי וד יבמה לשוק יס לנו  
לומר דכשר דלא מצינו  
למחזיר דפגום היו מק"י  
דאלמנה דלכה למומר  
מחזיר גרושתו ויכח  
דאיסור שיהיה בל הוא ואין  
בנה פגום:

**אמר** ל' איני אוכל ויתם. ממון פירוש הקונטרס משמע שהיה רבי  
יוחנן חושש שלא היה מקפיד ר' לדון על מגע עם הארץ  
ואף על גב דרבי לדון כהן הוא ובגדי פרושים מדרס לאוכלי תרומה  
מ"מ היה חושש לפי שר' לדון מתלמידי ב"ש הוא ולכן היה חושש ר'

יוחנן שמה לא הקפיד ר' לדון לשומרה  
בטהרה משום דבית שמאי אומרים  
אין צריך לנקוב ולר"י נראה דודאי  
ידע ב' ר' יוחנן שר' לדון קנה חבית  
מעם הארץ:

**צריכה** צניבה. פירש הקונטרס  
דמוהל של זיתים מכשיר  
והכי נמי תנן ביהודה במס' מכשירין  
(פ"ו מ"ה) מי חלץ כחלב מוהל של זיתים  
כשמן וקשה בדסוף פרק קמא דשבת  
(ד' י. ד"ה גורני) פירש הרב ר' יוסף  
דלכן לא גזרו על המסיקה משום דלא  
שייכה טעמא דצניבה גבי מסיקה  
דטעמא שמה יצארו צניפות מוזפות  
לא שייך במסיקה דמוהל אין מכשיר  
וי"ל דיש ג' עניני מוהל דמוהל  
היוצא על ידי המסיקה לכ"ע אינו  
מכשיר והיוצא על ידי אינא פירוש  
ע"י שמתחממים בכוזר ויוצא מהם  
מוהל פליגי בה (שם דף קמ"ד: ר')  
יעקב ור"ש דר"ש מטהר ור' יעקב  
נמנה והאי דהכא שהחזית צריכה  
לינקב צ"ל דחשיב כהיה דנפיק ע"י  
עיקול בית הבד דמודה בה ר"ש כי  
היכי דלא תיקשי מ"ה לר"ש:

**למאי** נפקא מינ' אביששת מחזיר  
גרושתו. קתא קשה דאמאי  
נקט ולד מחזיר גרושתו דהוה ליה  
למיפשט ולד יבמה גמורה לשוק  
לכ"ה דקאי בה וי"ל לא שפסע  
אחרת שאלו עליה לר' יהושע בסוף  
גדה (דף ס"ט:) אנשי אלכסנדריא בת  
משולחת מהו לכהונה מי אמרינן  
ק"ו כו': **מה** אלאמנה שכן היא  
עצמה מתחללת. וא"ת היא גופה  
נילף דמתחללת גרושה מק"י דאלמנה  
ובקונטרס פ"י דלתרומה דבי נשא לא  
מיפסלה כדאמר' לקמן בפ' אלמנה  
(דף ס"ט:) דלינה נפסלת בבית חייבי  
לאין אלא בור אלא מעיקרא הוא  
ולאפוקי מחזיר גרושתו ויבמה לשוק  
דלאו זר אלא מעיקרא הוא וקשיא  
דנהי דמחי תהיה לנאש זר (ויקרא כג)  
לא מצינו למילף אלא ההוא דזר אלא  
מעיקרא מ"מ נילף בק"י שמתחלל  
ובהחולן (לקמן מד: מה) נמי ילף חייבי  
כריתות מאלמנה וקאמר' וכי חייב  
מה לאלמנה וכו' ה"י כיון דבה עליה  
עשאה וזנה ולמה לי טעם דעשאה  
וזנה היא גופה נילף בק"י שמתחלל  
יעוד דדחקין לקמן בפרק אלמנה  
(דף פ"ה) וס"ל למדרש מקרא דעמוני

ומואבי ומזרי ודדמי כולן פוסלין בביתאן תיפוק ליה מהאי ק"י  
ונראה לפרש דמהאי ק"י לא מצינן למילף שמתחלל דאין חילול  
אלא מאיסורי כהונה כדאמר' בפ' עשרה יוחסין (קדושין דף ע"ו: וס"ט)  
(א) מהאי טעמא דירשאל הנה על אחתיו וזנה משוי לה חללה לא משוי לה  
ואע"ג דלקמן ילף דמתחללת בביתא גר עמוני ומואבי ומזרי ואדומי  
כומי חלל נתיב ממזר אף על גב דלא הוה איסור כהונה התם  
מקרא דרש לה אלז מק"י לכה למילף דלכהי אימא ליה חללה לומר דלא ילפינן בק"י ולענין בנה ודאי הוה בעי למילף מק"י אלז  
פסול השאה דהיינו פסול חללות שהיה כשרה ונתחללה לא ילפינן וא"ת נילף במה הכא מאלמנה וכו' ועוד או מאלמנה ומזרי  
ואדומי דבפ' עשרה יוחסין (ס"ט ע"ה) מוכח דילפינן במה הכא מאיסור כהונה דרבי יהודה ילף התם דגר פוסל בביתא מחלל ומזרי  
כו' ומיהו יס לומר דדוקא ר"י אית ליה להאי סגרא דילפינן במה הכא מאיסור כהונה אלז רצנן פליגי עליה דלית להו בת גר זכר כנת חלל  
זכר אלז קשיא לרבי יהודה למה לן קרא דגר עמוני ומואבי כו' דפוסלים בביתא נילף במה הכא או מאלמנה או מחלל כומי ועוד  
דמי פרת מה חלל שכן איסור כהונה כומי ועוד יוכיחו מואבי כו' דפוסלים בביתא נילף במה הכא או קידושין חלל ויכח וי"ל דר"י סבר לה  
כר"ע וסבר נמי דיש ממזר מכומי ועוד והשתא לא שייך למילף מכומי ועוד כיון דהתם נמי הוה ממזר:

הרואה אומר כו'. ולא דמי לשתי תורות אלז היכא דדמי לאגדות  
אגדות לא עשו בית שמאי כדבריהם: **שכן** לחין. והוכשרו לקבל  
טומאה וכלי חרס טמא על גבי עס הארץ ושמה נגע בגב החבית  
וטמאה מדרבנן וטימאתם:

הרואה אומר לאפושוי מיהו הוא דקא עביד  
ת"ש דא"ר אלעזר בר צדוק כשהייתי לומד  
תורה אצל ר' יוחנן החורני ראיתי שהיה  
אובל פת חריבה במלח בשני בצורת באתי  
והודעתי את אבא אמר לי הולך לו ויתם  
והולכתי לו ראה אותן שהן לחין אמר לי  
אין אני אוכל ויתם באתי והודעתי את  
אבא אמר לי לך ואמור לו חבית נקובה  
היתה אלא שסתמוה שמרים ותנן חבית  
של זיתים מגולגלים בית שמאי אומרים אין  
צריכה לנקב ובית הלל אומרים "צריכה  
לנקב ומודים שאם נקבה וסתמוה שמרים  
שהיא מטהרה ואע"פ שתלמיד שמאי היה  
כל מעשיו לא עשה אלא כדברי ב"ה אי  
אמרת בשלמא עשו היינו רבותיה אלא  
אי אמרת לא עשו מאי רבותיה ת"ש שאלו  
את ר' יהושע צרת הבת מהו אמר להם  
מחלוקת ב"ש וב"ה והלכה כדברי מי אמר  
להם מפני מה אתם מכניסין ראשי בין שני  
הרים גדולים בין שתי מחלוקות גדולות  
בין ב"ש ובין ב"ה מתיירא אני שמא  
ירוצו לגלגלי אבל אני מעיד לכם על שתי  
משפחות גדולות שהיו בירושלים משפחת  
בית צבעים מבין עבמאי ומשפחת בית  
קופאי מבין מקושש שהם בני צרות ומהם  
כהנים גדולים ושמשו על גבי המזבח אי  
אמרת בשלמא עשו היינו דקאמר מתיירא  
אני אלא אי אמרת לא עשו אמאי קאמר  
מתיירא אני ונהי נמי דעשו מאי מתיירא  
אני הא א"ר אמר ר' יהושע אין ממזר אלא  
מחייבי מיתות בית דין א"ה נמי דממזר  
לא הוה פגום מיהו הוה מק"י מאלמנה ומה  
אלמנה שאין איסורה נורה בכל בנה פגום  
זו שאיסורה שוה בכל כו' קבעו מיניה  
צרות וקפשיט א"ל ליה בני צרות תרתי קא  
בעי מיניה צרות מאי ואם תמצא לומר  
צרות כבית הלל בני צרות (א) דבית הלל  
לכ"ש מהו למאי נפקא מינה למיפשט ולד  
מחזיר גרושתו לבית הלל מי קאמרינן קל  
וחומר ומה אלמנה לכהן גדול שאין איסורה  
שוה בכל בנה פגום זו שאיסורה שוה בכל  
אינו דין שבנה פגום או דלמא איכא  
למיפרך מה לאלמנה שהיא עצמה  
מתחללת ואמר להו צרות מתיירא אני

בני  
לאלמנה לכהן גדול שכן היא עצמה מתחללת התם נמי כיון דנבעלה  
לחייבי כריתות עשאה וזנה ומתורמה דבי נשא מיפסלה כדאמרין  
בפ' אלמנה לכה"ג (ס"ט ע"ה) ולהנשא לכהן נמי מיפסלה כדמתן במתניתין  
(דף י"ג:) נתיבמו ב"ה פוסלים: **לרום** מתיירא אני. לומר הלכה  
כדברי מי דמשי להו ללכות דבית שמאי בני חייבי כריתות:  
בני

הרואה אומר כו'. ולא דמי לשתי תורות אלז היכא דדמי לאגדות  
אגדות לא עשו בית שמאי כדבריהם: **שכן** לחין. והוכשרו לקבל  
טומאה וכלי חרס טמא על גבי עס הארץ ושמה נגע בגב החבית  
וטמאה מדרבנן וטימאתם:

הרואה אומר לאפושוי מיהו הוא דקא עביד  
ת"ש דא"ר אלעזר בר צדוק כשהייתי לומד  
תורה אצל ר' יוחנן החורני ראיתי שהיה  
אובל פת חריבה במלח בשני בצורת באתי  
והודעתי את אבא אמר לי הולך לו ויתם  
והולכתי לו ראה אותן שהן לחין אמר לי  
אין אני אוכל ויתם באתי והודעתי את  
אבא אמר לי לך ואמור לו חבית נקובה  
היתה אלא שסתמוה שמרים ותנן חבית  
של זיתים מגולגלים בית שמאי אומרים אין  
צריכה לנקב ובית הלל אומרים "צריכה  
לנקב ומודים שאם נקבה וסתמוה שמרים  
שהיא מטהרה ואע"פ שתלמיד שמאי היה  
כל מעשיו לא עשה אלא כדברי ב"ה אי  
אמרת בשלמא עשו היינו רבותיה אלא  
אי אמרת לא עשו מאי רבותיה ת"ש שאלו  
את ר' יהושע צרת הבת מהו אמר להם  
מחלוקת ב"ש וב"ה והלכה כדברי מי אמר  
להם מפני מה אתם מכניסין ראשי בין שני  
הרים גדולים בין שתי מחלוקות גדולות  
בין ב"ש ובין ב"ה מתיירא אני שמא  
ירוצו לגלגלי אבל אני מעיד לכם על שתי  
משפחות גדולות שהיו בירושלים משפחת  
בית צבעים מבין עבמאי ומשפחת בית  
קופאי מבין מקושש שהם בני צרות ומהם  
כהנים גדולים ושמשו על גבי המזבח אי  
אמרת בשלמא עשו היינו דקאמר מתיירא  
אני אלא אי אמרת לא עשו אמאי קאמר  
מתיירא אני ונהי נמי דעשו מאי מתיירא  
אני הא א"ר אמר ר' יהושע אין ממזר אלא  
מחייבי מיתות בית דין א"ה נמי דממזר  
לא הוה פגום מיהו הוה מק"י מאלמנה ומה  
אלמנה שאין איסורה נורה בכל בנה פגום  
זו שאיסורה שוה בכל כו' קבעו מיניה  
צרות וקפשיט א"ל ליה בני צרות תרתי קא  
בעי מיניה צרות מאי ואם תמצא לומר  
צרות כבית הלל בני צרות (א) דבית הלל  
לכ"ש מהו למאי נפקא מינה למיפשט ולד  
מחזיר גרושתו לבית הלל מי קאמרינן קל  
וחומר ומה אלמנה לכהן גדול שאין איסורה  
שוה בכל בנה פגום זו שאיסורה שוה בכל  
אינו דין שבנה פגום או דלמא איכא  
למיפרך מה לאלמנה שהיא עצמה  
מתחללת ואמר להו צרות מתיירא אני

הרואה אומר לאפושוי מיהו הוא דקא עביד  
ת"ש דא"ר אלעזר בר צדוק כשהייתי לומד  
תורה אצל ר' יוחנן החורני ראיתי שהיה  
אובל פת חריבה במלח בשני בצורת באתי  
והודעתי את אבא אמר לי הולך לו ויתם  
והולכתי לו ראה אותן שהן לחין אמר לי  
אין אני אוכל ויתם באתי והודעתי את  
אבא אמר לי לך ואמור לו חבית נקובה  
היתה אלא שסתמוה שמרים ותנן חבית  
של זיתים מגולגלים בית שמאי אומרים אין  
צריכה לנקב ובית הלל אומרים "צריכה  
לנקב ומודים שאם נקבה וסתמוה שמרים  
שהיא מטהרה ואע"פ שתלמיד שמאי היה  
כל מעשיו לא עשה אלא כדברי ב"ה אי  
אמרת בשלמא עשו היינו רבותיה אלא  
אי אמרת לא עשו מאי רבותיה ת"ש שאלו  
את ר' יהושע צרת הבת מהו אמר להם  
מחלוקת ב"ש וב"ה והלכה כדברי מי אמר  
להם מפני מה אתם מכניסין ראשי בין שני  
הרים גדולים בין שתי מחלוקות גדולות  
בין ב"ש ובין ב"ה מתיירא אני שמא  
ירוצו לגלגלי אבל אני מעיד לכם על שתי  
משפחות גדולות שהיו בירושלים משפחת  
בית צבעים מבין עבמאי ומשפחת בית  
קופאי מבין מקושש שהם בני צרות ומהם  
כהנים גדולים ושמשו על גבי המזבח אי  
אמרת בשלמא עשו היינו דקאמר מתיירא  
אני אלא אי אמרת לא עשו אמאי קאמר  
מתיירא אני ונהי נמי דעשו מאי מתיירא  
אני הא א"ר אמר ר' יהושע אין ממזר אלא  
מחייבי מיתות בית דין א"ה נמי דממזר  
לא הוה פגום מיהו הוה מק"י מאלמנה ומה  
אלמנה שאין איסורה נורה בכל בנה פגום  
זו שאיסורה שוה בכל כו' קבעו מיניה  
צרות וקפשיט א"ל ליה בני צרות תרתי קא  
בעי מיניה צרות מאי ואם תמצא לומר  
צרות כבית הלל בני צרות (א) דבית הלל  
לכ"ש מהו למאי נפקא מינה למיפשט ולד  
מחזיר גרושתו לבית הלל מי קאמרינן קל  
וחומר ומה אלמנה לכהן גדול שאין איסורה  
שוה בכל בנה פגום זו שאיסורה שוה בכל  
אינו דין שבנה פגום או דלמא איכא  
למיפרך מה לאלמנה שהיא עצמה  
מתחללת ואמר להו צרות מתיירא אני

בני  
לאלמנה לכהן גדול שכן היא עצמה מתחללת התם נמי כיון דנבעלה  
לחייבי כריתות עשאה וזנה ומתורמה דבי נשא מיפסלה כדאמרין  
בפ' אלמנה לכה"ג (ס"ט ע"ה) ולהנשא לכהן נמי מיפסלה כדמתן במתניתין  
(דף י"ג:) נתיבמו ב"ה פוסלים: **לרום** מתיירא אני. לומר הלכה  
כדברי מי דמשי להו ללכות דבית שמאי בני חייבי כריתות:  
בני

(א) עדות פ"ד מ"ו  
(ב) לקמן מט"ו (ג) ולקמן  
מ"ד: (ד) ולקמן מד: מה:  
מה: (ה) ס"ט: (ו) (ז) וכו':  
(ח) וכו': (ט) וכו': (י) וכו':  
(יא) וכו': (יב) וכו': (יג) וכו':  
(יד) וכו': (טו) וכו': (טז) וכו':  
(יז) וכו': (יח) וכו': (יט) וכו':  
(כ) וכו': (כא) וכו': (כב) וכו':  
(כג) וכו': (כד) וכו': (כה) וכו':  
(כו) וכו': (כז) וכו': (כח) וכו':  
(כט) וכו': (ל) וכו': (לא) וכו':  
(לב) וכו': (לג) וכו': (לד) וכו':  
(לה) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (לך) וכו':  
(לם) וכו': (לנ) וכו': (לו) וכו':  
(לז) וכו': (לח) וכו': (לט) וכו':  
(לך) וכו': (לם) וכו': (לנ) וכו':  
(לו) וכו': (לז) וכו': (לח) וכו':  
(לט) וכו': (לך) וכו': (לם) וכו':  
(לנ) וכו': (לו) וכו': (לז) וכו':  
(לח) וכו': (לט) וכו': (